

[eu och facket]

Angela Merkel vill ha mer överstatlighet

Tysklands förbundskansler Angela Merkel har stakat ut hur EU ska utvecklas vidare. Ett kärn-EU ska gå vidare mot ett Europas förenta stater [under tysk överhöghet]. Med en EU-finansminister med överstatlig kontroll över ländernas budgetar, en folkligt vald ordförande för EU-kommissionen och ett gemensamt EU-försvaret.

Tysklands borgerliga regering under ledning av kristdemokraten Angela Merkel kräver ett fördjupat ekonomiskt och politiskt samarbete mellan euroländerna i utbyte mot löften om ökat ekonomiskt stöd till krisländerna.

Euroländerna måste snabbt skära ned sina budgetunderskott och statskulder. EU:s kontroll över euroländernas budgetar och finanspolitik måste skärpas och steg ska tas mot överstatlig skattepolitik.

Euroländerna måste stärka sin konkurrenskraft med strukturreformer, som att göra det lättare att säga upp anställda och att decentralisera lönebildningen till företagsnivå.

EU-verksamheten måste radikalt fördjupas, med en direktvald EU-president och en EU-finansminister med starka befogenheter över euroländernas ekonomier.

Om det krävs ett "kärn-EU", en inre krets länder som går vidare med fördjupat samarbete, så

får det bli så, säger Tysklands förbundskansler Angela Merkel.

– Vi kan inte förbli stillastående bara för att ett och annat land inte är med på noterna än, säger hon i tyska ARD:s morgon-tv-sändning.

– Vi behöver mer Europa, en budgetunion och vi behöver framför allt en politisk union. Vi måste steg för steg överföra ansvar till Europa.

Om några medlemsstater inte vill ingå i en sådan union ska inte detta vara ett hinder för övriga medlemsstater att öka integreringen säger Angela Merkel till ARD. Hon räknar med att Storbritannien och andra länder inte vill vara med och talar om att EU kommer att gå fram i olika hastigheter.

I en kolumn på Dagens Nyheters ledarsidor [28 juli] skriver författaren Maja Hagerman att "Planen för att nu rädda euron går ut på att ringa i en inre krets av länder som vill samarbeta och integreras, med den starka tyska ekonomin som kärna. Men förändringarna som krävs är enorma. De innebär i praktiken slutet på den nationella suveräniteten, eftersom en europeisk finansminister är tänkt att kontrollera och i nödfall kunna ingripa i medlemsländernas budgetar."

Maja Hagerman konstaterar att "Europa glider isär, Storbritannien kopplas bort. Men frågan är vilka som egentligen blir kvar i den tänkta kärnan" som kommer att styras från "det nygamla rikets återuppståndna huvudstad, Berlin".

Gösta Torstensson

Bli med i Folkrörelsen Nej till EU:s Fackliga Nätverk

Lavaldomen och EU:s utstationeringsdirektiv visar att EU är ett allvarligt hot mot den svenska arbetsmarknadsmodellen med konflikträtt och kollektivavtal, eller med andra ord ett grundskott mot de landvinningar som svensk fackföreningsrörelse gjort de senaste hundra åren.

Lissabonfördraget, den nya EU-grundlagen, innebär inget skydd för de fackliga rättigheterna såsom det hävdas från LO-ledningen och andra EU-entusiaster. Tvärtom så innebär Lissabonfördraget i praktiken att Lavaldomen och andra antifackliga EU-domar grundlagsfästs.

Och, som vanligt i EU-sammanhang, det kommer mera. Nyligen presenterade EU-kommissionen ett lagstiftningsförslag om utövandandet av rätten att vidta kollektiva åtgärder i samband med gränsöverskridande tjänstehandel.

”Det här är ett hot mot hela vårt förhandlings-system. Jag förutsätter att den svenska regeringen kommer att säga nej då detta ska behandlas av Europeiska rådet”, säger LO:s ordförande Wanja Lundby-Wedin.

För att bjuda motstånd mot denna förödande utveckling har Folkrörelsen Nej till EU initierat ett tvärfackligt nätverk, Folkrörelsen Nej till EU:s Fackliga Nätverk. Det är öppet för dig som är fackligt aktiv [eller bara medlem] och EU-kritisk. Det kostar ingenting och du behöver inte vara medlem i Folkrörelsen Nej till EU [men det är inget hinder].

Nätverkets syfte är utbyte av information, kunskapsuppbyggnad samt att anordna och samordna olika aktiviteter. Nätverket har startat som en mejlgrupp för informations-spridning genom ett digitalt nyhetsbrev. Vi finns också som en grupp på Facebook med för tillfället 578 medlemmar. Nätverket har också kontakt och samarbete med andra fackligt inriktade EU-kritiska organisationer, såsom Fagbevaegelsen Mod Unionen i Danmark, Trade Unionists Against the EU Constitution i England, och Nei til EU:s Faglig utvalg i Norge.

Nätverket administreras av Gösta Torstensson, Folkrörelsen Nej till EU [arbetsplatsombud i Kommunal]. Du som vill bli med i nätverket mejlar gosta.torstensson@nejtill.eu.se.

Eva Anderzon, Kommunalarbetareförbundet
Jan-Erik Gustafsson, Fackförbundet ST
Jannika Fahlander, Handelsanställdas Förbund
Jannis Konstantis, Fackförbundet Seko
Kent Wahlberg, Livsmedelsarbetareförbundet
Maria Pohn, Vårdförbundet
Mats Norrstad, Lärarförbundet
Pie Blume, Fackförbundet Unionen
Minna Pyykölä, Journalistförbundet
Patrik Ljunggren, Transportarbetareförbundet
Peter Lilja, Industrifacket Metall
Rolf Axelsson, Hamnarbetareförbundet
Magnus Renman, Fackförbundet GS
Lars Lundberg, Byggnadsarbetareförbundet
Marcus Carlstedt, Lärarnas Riksförbund
Rolf Gustavsson, Svenska Lokförararföreningen SLFF

ILO underkänner regeringens svar om Laval

Den svenska regeringens svar dög inte. Därför skjuter FN-organet ILO upp granskningen av Sverige. Sedan två år tillbaka ska ILO:s expertkommitté granska ifall Sverige, efter Lavallagen, bryter mot ILO:s konventioner 87 och 98. Dessa handlar om fackets rätt att organisera sig och förhandla fram avtal.

Redan för två år sedan krävde ILO en redogörelse från regeringen som värderar konsekvenserna av bland annat Lavaldomen. Då var dock den svenska regeringen så sen med sitt svar att ILO inte kunde ta upp fallet.

I december förra året, var det dags att återigen ta upp ärendet.

Denna gång kom regeringen med ett tiosidigt svar. Enligt ILO var det dock otillräckligt. "Det saknas tillräcklig information" för att kunna göra en bedömning uppger FN-organet och skjuter därför upp granskningen igen.

– Vi är minst sagt upprörda. Det är bedrövligt hur Sveriges regering ser på sina internationella åtagande och lämnar undermåliga svar. Det verkar vara en sorts filibustertaktik, där regeringen vill fördröja expertkommitténs granskning, säger Keth Tapper, LO:s internationella enhet.

ILO kräver nu att Sverige senast den 1 septemberr i år kommer in med ett fylligt svar.

Gösta Torstensson

LO och TCO klagar till Europarådet

Begränsningarna i rätten att vidta stridsåtgärder mot utländska företag och det strikta skadeståndsansvar som den svenska Arbetsdomstolen ålade fackförbunden i Laval-målet har fått sådana konsekvenser att Sverige bryter mot sina förpliktelser enligt den Europeiska sociala stadgan. Det skriver de fackliga centralorganisationerna LO och TCO i ett klagomål till Europarådets kommitté för sociala rättigheter.

Före EU-domstolens dom i Laval-målet brukade Byggnadsarbetareförbundet teckna kollektivavtal med omkring 100 utländska företag varje år. 2010 tecknades bara 27 sådana avtal. Någon motsvarande minskning har inte ägt rum bland svenska företag, skriver organisationerna i sitt

klagomål.

Orsaken sägs vara dels de begränsningar i rätten att vidta stridsåtgärder som infördes genom den så kallade lex Laval, dels att Arbetsdomstolen ansåg att Byggnads och Elektrikerförbundet i princip var fullt ut skadeståndsansvariga, trots att blockaden mot Laval var laglig enligt dåvarande svensk rätt och trots att AD själv i ett interimistiskt beslut inte ansåg det sannolikt att den stred mot EU-rätten. Problemet med den nya lagen är enligt LO och TCO att det är svårt att på förhand avgöra om en stridsåtgärd skulle vara tillåten, och att det vanliga sättet att få detta prövat, dvs. genom ett interimistiskt beslut som facket kan förlita sig på, inte fungerar längre. Vetskapen om att arbetsgivaren kan tilldömas full ersättning för sin ekonomiska skada även när rättsläget har varit mycket svårbedömt verkar naturligtvis avskräckande på den fackliga organisationen.

LO och TCO tar också upp det faktum att en facklig organisation enligt lex Laval inte får vidta stridsåtgärder för att få kollektivavtal med utländska företag ens om de utstationerade arbetstarna blir medlemmar i organisationen. Därmed kan den inte representera dessa på samma sätt som sina andra medlemmar.

Slutsatsen är att Sverige bryter mot sina förpliktelser enligt den Europeiska sociala stadgans artikel 4 [som säger att arbetstagare har rätt till skälig lön], artikel 6 [där Sverige förbinder sig att främja kollektiva förhandlingar] och artikel 19 [om likabehandling mellan inhemska och migrerande arbetstagare].

Gösta Torstensson

**Bli medlem i Folk-
rörelsen Nej till EU.
200 kronor på plus-
giro 433 02 07 -
4. Ungdomar,
arbetslösa och
pensionärer betalar
150 kronor.**

Protesterna i Spanien fortsätter

Gruvarbetarna i norra Spanien marscherade nyligen mot Madrid. Protesterna ser inte ut att mattas.

– På många sätt är vi nu tillbaka 25 år i tiden, säger Javier Urbina Sánchez-Guerrero, internationell sekreterare på spanska UTG, metallfacket.

Eurokrisen och åtstramningspaketet har slagit hårt mot Spanien. Våren och sommaren har präglats av protester och strejker. Det har förekommit dagliga demonstrationer, men en del har varit större och mer samordnade. För ett par veckor sedan gick drygt tre miljoner människor i 80 olika städer ut och på gatorna. Till och med poliser lär ha deltagit på sina håll.

De senaste siffrorna från Spanien visar att arbetslösheten ligger nära 25 procent. En högre nivå har inte uppmätts sedan man började föra statistik 1976, efter Francos död.

– Bland kvinnor, ungdomar och personer över 45 år är den ännu högre. Bland unga i åldern 15 till 25 år 53 procent arbetslösa, säger Javier Urbina Sánchez-Guerrero

Enbart i år har 95.000 jobb försvunnit från den offentliga sektorn. Och det verkar som om botten inte är nådd än. Åtgärderna är villkor för de resurser som Euro-gruppen har lovat att tillsätta för att rädda de spanska bankerna. Motprestationen är att landets budgetunderskott ska sjunka med tre procent under de närmaste två åren.

Ett av de beslut som väckt ilska är att det tidigare utlovade EU-stödet till kolgruvorna kommer att skäras ner kraftigt. I praktiken kan det innebära att många inom gruvindustrin, som totalt sysselsätter 30.000 anställda, mister sina jobb. I maj utlyste UTG flera gruvstrejker. I början av juni blev strejken obegränsad och tusentals gruvarbetare med familjer marscherade mot Madrid. I framför allt Asturien och León i norra Spanien, där man på många håll är helt beroende av gruvnäringen har gruvarbetarnas protester tidvis varit våldsamma, med ockupationer av gruvor, hungerstrejker och vägspärrar. I mitten av juni kulminerade våldsamheterna när polisen i Asturien försökte forcera en vägspärr. Gruvarbetarna sköt raketer mot polisen, som svarade med tårgas och gummikulor. Enligt det spanska inrikesministeriet ska fyra poliser och tre journalister ha skadats. En av journalisterna träffades av

en gummikula.

Javier Urbina Sánchez-Guerrero pekar på att den spanska högerregeringen inte har velat träffa, eller föra någon form av dialog med gruvarbetarna, eller de spanska facken över huvud taget. Att kolberoendet måste upphöra och att det kommer innebära ett slut på gruvindustrin är UTG medvetet om.

– Men de har inte erbjudit någon annan lösning. Det enda de har gjort är nedskärningar, de erbjuder ingenting till de familjer som drabbas nu.

Överlag säger Javier Urbina Sánchez-Guerrero att de fackliga rättigheterna har stramats åt den senaste tiden. Det har blivit svårare för fackliga företrädare att verka på arbetsplatserna. Lönenivåerna har sänkts, i vissa fall under kollektivavtalsnivå. Den spanska regeringen har också genomfört en reform som gör det enklare och billigare för arbetsgivare att göra sig av med personal.

– Nu behöver de till exempel inte längre uppge något skäl till varför anställda sägs upp.

Han är oroad över utvecklingen.

– Till slut hamnar vi i en situation där människor gör vad som helst för att ha ett jobb. Vi är på väg tillbaka till 1800-talet.

Han skrädder inte heller orden om åtstramningspaketet och säger att det ibland känns som om Spanien styrs från Tyskland.

– Ju mer du skär ner, desto mindre stimuleras ekonomin. Det blir en negativ spiral där människor glömmer att det finns hopp.

Just nu planerar facken en stor protestaktion i mitten av september.

– Vi vill ha en annan politik!, säger Javier Urbina Sánchez-Guerrero.

Anne-Li Lehnberg

**Stöd Folkrörelsen
Nej till EU:s
kampanjfond. Sätt
in ett valfritt be-
lopp på plusgiro
603 95 78 – 7.**

Nationell protestmarsch mot Madrid

Det har varit en het protestsommar mot "greklandiseringen" av Spanien. Den 10-11 juli demonstrerade kolgruvearbetare tillsammans med Madridbor i hundratusentals mot regeringen Mariano Rajoys beslut att dra in merparten av det statliga stödet på 300 miljarder till kolgruvesektorn, vilket hotar 30 000 jobb. Samma 11 juli lade regeringen Rajoy fram det fjärde spanska åtstramningsprogrammet sedan krisen tog fart på 65 miljarder euro under två år, vilket antogs av den spanska riksdagen "Cortes" två dagar senare. Programmet innebär bl.a. indragning av "julpremien den 13:e månadslönen" till spanska löntagare [motsvarar cirka en sänkning av årsinkomsten med 7 procent], minskat antal semesterdagar, sämre arbetslöshetsersättning och en ökning av moms från 18 till 21 procent.

När socialistregeringen Zapatero inledde åtstramningspolitiken i maj 2010 ökade den moms från 16 till 18 procent, sänkte statsanställdas löner med 5 procent och fryste pensioner och barnbidrag, vilket innebar 15 miljarder euro i budgetnedskärningar. Därefter har i augusti 2011 ytterligare 5 miljarder sparats på försämrade läkemedelsersättning och privatisering av flygplatser. I december 2011 lade Rajoyregeringen fram ett sparpaket på 16,5 miljarder euro med inga nyanställningar i statlig sektor, lönestopp, frysning av redan låga minimilöner, försämringar i arbetsrätt, samt en tillfällig höjning av inkomstskatten under två år. Totalt uppger den spanska presskedjan ABC att de totala åtstramningarna på statlig och lokal nivå uppgår till den enorma summan 157,5 miljarder euro.

De centrala facken UGT och COOO förklarade Rajoyregeringens fortsatta stålbad för oacceptabelt och den 19 juli demonstrerade spanjorer på nytt i miljontals över hela landet. Protesterna skakade om hela det europeiska bygget, börserna föll kraftigt, och dagen efter beviljade euroländernas finansministrar Spanien 100 miljarder euro för att rädda ett havererande spanskt banksystem på villkor att det fjärde åtstramningsprogrammet strikt följdes. Samma dag förklarade sig provinsen Valencia bankrutt och vände sig till staten för nödhjälp. EU-parlamentets socialdemokratiska ordförande Martin Schultz fruktade "en social explosion över hela Europa" och hänvi-

sade särskilt till ungdomsarbetslösheten.

UGT:s och COOO:s svar blev att kalla samman 200 fackliga och civila organisationer från i stort sett alla sektorer av samhället till ett brett socialt möte i Madrid 25 juli. UGTs generalsekreterare konstaterade att i stort sett hela befolkningen utom en liten klick drabbas av budgetnedskärningarna, varför det nu var hög tid organisera sig för ett alternativ. I uttalandet från Madridmötet står bland annat att "Den enda föreställningen regeringen har är att bringa ned underskottet. Man har glömt att gynna offentliga investeringar, den ekonomiska aktiviteten och sysselsättningen. Det hela leder obönhörligen till mer än sex miljarder arbetslösa vid årets slut. Och allt detta för att försöka vinna, och det utan framgång, de finansiella marknaderna och den Europeiska unionens förtroende, bara för att uppnå mera förakt". Uttalandet konstaterar att nu är tillfället kommit för att säga "Tillräckligt".

UGT, COOO OCH DE SOCIALA organisationerna beslöt att organisera en omfattande social protestmarsch mot Madrid den 15 september från alla Spaniens hörn mot den rådande orättvisan. Uttalandet säger att "Vi vänder oss omgäende till regeringen för att kräva att den stoppar denna ineffektiva och orättvisa politik och för att den beslutar om en folkomröstning så att medborgarna får möjlighet att uttala sig om de åtgärder som genomförs. Om regeringen vägrar detta, kommer organisationerna på detta sociala möte att ordna folklig konsultation och vi kommer att agera som en konsekvens av denna. Man kan inte fortsätta som nu. Det är tillräckligt".

Marschen mot Madrid lördagen 15 september har alla förutsättningar att skaka om den spanska regeringen. Men det stannar inte där. Starka krafter inom fackföreningsrörelsen vill att UGT och COOO samtidigt skall förbereda för en generalstrejk efter den 15 september.

Jordi Salvador Duch är sekreterare för UGT i Tarragona, en industristad söder om Barcelona. Han säger: "För mig är inte folkomröstning nödvändig. Protesterna och demonstrationerna är redan en folkomröstning. Den här regeringen har ingen legitimitet, då den har övergivit all suveränitet och för att den sociala modell den försöker få på plats med krisen som ursäkt är en social modell i direkt motsats till löntagarnas och folkets intressen".

Jan-Erik Gustafsson

Mobilisering i Frankrike mot EU:s finanspakt

Den franske premiärministern Jean-Marc Ayrault meddelade inför socialistpartiets partigrupp den 17 juli att det franska parlamentet kommer att få ta ställning till EU:s finanspakt i månadsskiftet september-oktober. Tre dagar tidigare hade presidenten Francois Hollande på nationaldagen i en TV-intervju sagt att han skulle vända sig till landets författningsdomstol för att få reda på om finanspakten kräver en ändring av den franska konstitutionen på g.rund av de budgetregler som finanspakten innehåller.

I intervjun framgick dock att Hollande själv inte anser att finanspaktens budgetregler behöver konstitutionaliseras. Enligt honom räcker det att budgetreglerna skrivs in i vanlig lag.

Ordförande i nationalförsamlingens lagutskott socialisten Jean-Jacques Urvous gick emot Hollande och sade att för honom är en ändring av franska konstitutionen oundviklig för att kunna godkänna EU:s finanspakt.

Men oavsett författningsdomstolens utslag om budgetreglerna ska skrivas in i den franska konstitutionen eller ej är budgetreglerna ”bindande och permanenta” som det står i artikel 3 i euroländernas finanspakt. Och i motsats till vad Hollande har påstått inför de franska valen så finns det inget slutdatum för pakten. ”Den innebär åtstramning för all evighet” som Hollandes partikamrat i senaten Marie-Noelle Lienemann uttryckt det.

Det är ingenting att förvånas över att Hollanderegeringen försöker att backa från utfästelsen att förhandla om EU:s finanspakt som man framförde i valrörelsen. Hollande, Ayrault och utrikesministern Laurent Fabius var ivriga förespråkare för Maastrichtfördraget redan 1992, som införde de ursprungliga budgetreglerna i tillväxt- och stabilitetspakten. Nu försöker Hollanderegeringen hävda att den vid toppmötet 28-29 juni bidragit till att få igenom en särskild tillväxtpakt. Men denna så kallade pakt har lagts som en bilaga till toppmötets slutsatser. Den presenterades som att den skulle frigöra 120 miljarder euro, och som skall delas på alla 27 medlemsländer, och består till sin huvuddel av redan budgeterade medel inom EU över flera år. Framförallt så ändrar tillväxtpakten inte på ett enda kommatecken i fördraget om EU:s finans-

pakt som det skrevs under av bl.a. Nicolas Sarkozy och Fredrik Reinfeldt den 2 mars i år.

Men det franska folket genomskådar nu alltmer Hollanderegeringens svekfulla politik. Man valde bort Sarkozy p.g.a. av åtstramningspolitiken och vill nu se en förändring. En sådan förändring kan endast komma genom att säga nej till EU:s finanspakt. Inför folkomröstningen om Lissabonfördraget 2005, då franska folket med klar majoritet röstade nej men som EU-eliten inte brydde sig om, var socialistpartiet splittrat och denna splittring kvarstår i partiet idag. Till exempel säger Barabara Romagnan som är socialist i nationalförsamlingen från Doubs: ”EU:s finanspakt är en ’inlåsning’ som hindrar oss från att föra vår [dvs. socialistpartiets] politik, att göra det som vi har blivit valda för. Jag använder inte ordet ’inlåsning’ av en slump. Det här fördraget binder upp våra händer. Det förhindrar vårt engagemang och det gör att vi förlora all trovärdighet i att lyckas förändra politiken”.

Jacques Nikonoff är ordförande för Attac, medlem i verkställande rådet franska kommunistpartiet [PCF] och talesperson för M'PEP. Den senare är en typ av bildningsorganisation för att på nytt få folk att bli politiskt engagerade, som bildades 2007 som en reaktion på den franska vänsterns oförmåga att försvara det franska folket mot den tilltagande nyliberalismen. I Hollandes svek om omförhandling om finanspakten ser han ingen skillnad mellan Hollande och Sarkozy. I praktiken är de båda allierade med Angela Merkel. Nikonoff menar att Maastricht- och Lissabonfördragen har berövat nationalförsamlingen och senaten makten att bestämma över penningpolitiken, och att turen nu är kommen med EU:s finanspakt att rycka undan budgetpolitiken från de folkvalda. Han säger i en intervju till Information Ouvrière att ”den europeiska vänstern är totalt fastlimmad – som vänsterfronten i Frankrike – i den europeiska myten. Man måste hjälpa den att befria sig och övertyga den att ingen vänsterpolitik är möjlig inom ramen för EU och euron”. Han fortsätter med att ”EU:s finanspakt är en ny statskupp från Bryssel-systemet som vi är en del av. Vänsterkrafterna är inte tillräckliga för att bekämpa det. Varför inte söka allianser med patrioter, republikaner och demokrater för att tillsammans engagera oss i kampen för nationellt oberoende och suveränitet?”.

M'PEP deltar nu i organiserandet av lokala

kommittéer över alla Frankrikes län [département för att mobilisera mot EU:s finanspakt. Initiativet till kommittéerna tog i våras av franska arbetarpartiet [POI] men i kommittéerna deltar nu personer från framförallt hela spektrumet av den franska vänstern, socialistpartiet, vänsterfronten, PCF, NPA etc. Nu senast har de grönas ordförande i senaten Jean-Vincent Placé förklarat att han kommer att rösta emot finanspakten. ”Det här fördraget är inget annat än vad som har stipuleras av Merkel och Sarkozy, dvs ett fördrag som betyder en extrem åtstramning och fullständigt rigorös”, säger han. Hittills har kommittéerna samlat in 60.000 namn mot Super-Maastricht som fransmännen kallar finanspakten.

Jan-Erik Gustafsson

Europa kan lära av Latinamerika

När Carl Bildt myntade begreppet ”den enda vägens politik” 1990 möttes han både av kritik och rent hån från vänstern.

Men sanningen är att om vi ser tillbaka på de senaste två decennierna har Sverige, såväl som resten av Europa, i stort sett i alla delar slagit in på den enda vägens politik. Skatter kan bara minskas, i inget läge höjas. Marknader kan alltid avregleras, men aldrig regleras oavsett om det handlar om finanssektorn eller tågtrafiken.

Allt kan privatiseras, men att på något område utöka den demokratiska styrningen låter sig inte göras. Det finns alltid utrymme att skära ner i välfärden, men även de minsta förslagen om att bygga ut välfärden avfärdas som oansvariga.

Effekterna av denna enda vägens politik märks nu tydligt runt om i Europa. I länder som Irland, Portugal, Grekland och nu senast Spanien ska vanliga löntagare betala för bankernas oansvariga utlåning, höginkomsttagares skattefusk och näringslivets skatteplanering. Men det vi ser är peaken av två decennier då de ekonomiska klyftorna ökat, välfärden och de sociala trygghetssystemen monterats ner och makten överförs från demokratiska valda parlament till näringslivets stängda styrelserum på område efter område.

De röster som vågar utmana denna ordning kan räkna med attacker långt bortom hederns gränser. Tydligaste exemplet var den massiva offensiv som Syriza i Grekland utsatts för. Inte bara från landets höger utan också från resten av

EU.

Men det som i Europa beskrivs som omöjligt, oansvarigt och orealistiskt genomförs nu i stora delar av Latinamerika. I land efter land byggs välfärden ut, socialförsäkringar och pensionssystem byggs upp, steg tas för att demokratisera ekonomin och klyftorna minskar.

Och man gör det samtidigt som ekonomin växer och utan att statsskulder växer.

FN-organet ELAC:s årliga rapport berättar att andelen fattiga i Latinamerika aldrig varit lägre under de 30 år man gjort mätningar. I länder som Uruguay, Venezuela och Chile minskar fattigdomen snabbt. I Argentina var 45 procent av befolkningen fattig 2002 – åtta år senare lever 8,6 procent i fattigdom. I de flesta länder minskar dessutom de ekonomiska klyftorna kraftigt. När senast skedde detsamma i Europa?

Men att välfärden byggs ut och grunden läggs till trygghetssystem ger också resultat på andra områden. Mödra- och barnadödligheten minskar och färre tonårsflickor blir gravida.

I Mexiko och Costa Rica får många pensionärer för första gången pension. I Brasilien får 12 miljoner fattiga familjer ekonomiskt stöd, Bolsa de Familia, vilket har inneburit både att fattigdomen och undernäringen minskat och att fler barn kunnat gå i skolan.

Den politiska viljan att faktiskt bygga sina samhällen lite bättre märks inte bara i människors plånböcker. I Bolivia har den majoritet av befolkningen som tillhör ursprungsbefolkningen efter 500 år av förtryck för första gången släppts in i maktens korridorer. [...]

Man ska samtidigt inte underskatta Latinamerikas utmaningar, de är fortfarande många. Men kontrasten är tydlig mellan ett Europa där tron på politikens möjligheter i det närmaste dött söt-döden och ett Latinamerika där man inte bara tror att samhället kan byggas bättre, utan också bygger sina samhällen bättre.

I Europa har vi ofta självbildet att vi är skapelsens krona och att Latinamerika är vår börda att rädda. Inget kunde i dag vara mer fel.

På en kontinent där den idépolitiska öknen breder ut sig är det kanske just inspirationens från Latinamerika som vi behöver. Så innan nästa marknad ska avregleras och nästa verksamhet privatiseras kanske det kan vara en god idé att göra en studieresa till Latinamerika. För det finns andra vägar att slå in på.

Hans Linde

Låglönemarknaden breder ut sig i Tyskland

Semestern, tre veckor, tillbringade jag i Berlin, alltid politiskt intressant, alltid spännande. Berlin är radikalt, sammanlagt samlar SPD, De gröna, Die Linke och Piraterna mer än 70 procent av rösterna i den opinionsundersökning som genomförs under mina tre veckor på plats. Åtta procent av rösterna går till ”övriga”, mestadels högerextrema partier. Det finns fyra dagstidningar till vänster om mitten i staden: en grön, en socialdemokratisk, en vänster och en yttervänster. Tre av dem härstammar från DDR-tiden. Där jag bor, i västra Kreuzberg, är De gröna starkast och ekologiska affärer och cyklister dominerar gatubilden. Serviceindustrin dominerar – industrin är sedan länge död. Det är massor av restauranger, låga krogpriser och riktigt låga löner, både Annie Lööf och Anders Borg skulle trivas. Det tidigare så framgångsrika vänsterpartiet Die Linke lider hårt av konkurrensen från det framgångsrika Piratpartiet, många av vänsterns väljare tycker att de sålde ut för mycket av sin politik när de tidigare i flera mandatperioder satt i delstatens regering.

I gröna dagstidningen Tageszeitung läser jag en lång och intressant intervju med kebabskäraren Ali M. Från en av stadens så populära dönerstånd [kebaberior]. Om arbete, fritid och vilka villkor han har på jobbet. Han vågar, med risk för sparken, inte stå med eget namn men berättar att han tjänar 3,75 euro i timmen efter skatt [vitt således]. Om han är sjuk får han sparken och någon semester har han inte. ”Vi arbetar som i tredje världen här. Om folk visste hur det

var skulle de inte köpa någon döner”, säger han.

”Men ni har ju anställningskontrakt, inte kan ni godtyckligen få sparken?”, försöker journalisten. ”Ingen vågar säga något”, säger Ali M. och antyder sedan att konsekvenserna kan bli värre än sparken. Mina tankar går till den facklige aktivisten från SAC som nyligen misshandlades för sina försök till organisering, brutaliseringen av arbetsmarknad pågår också hos oss.

Min väninna T jobbar på en ekologisk supermarknads bageriavdelning. Lönen är låg, arbetsdagen lång, börjar i ottan och hon måste pendla till jobbet sammanlagt två timmar om dagen. Men arbetslöshetsersättningen är så låg att det fortfarande är bättre att arbeta än att gå hemma, arbetslinjen är stark här således. De tyska fackliga ekonomerna är eniga om att det är de drakoniska försämringarna i a-kassan via det så kallade Hartz IV-programmet som pressat ned reallönerna i landet. Exportindustrin, bland annat stora delar av bilindustrin, har också gått med på direkta lönesänkningar under finanskrisen.

TYSKLAND ÄR EUROPAS LEDANDE EKONOMI och sägs vara ett av få länder som har tjänat på euron. Det är sant att euron har utformats så att den gynnar redan starka industriländer som har kunnat sälja sina produkter på en större marknad till mycket gynnsamma villkor. Den tyska bytesbalansen har stärkts rejält, framförallt gentemot de krisande sydeuropeiska länderna.

Men framgången har också ett högt pris. Den tyska arbetslösheten är förvisso nu ett par procent lägre än den svenska, 5,6 procent i maj 2012 enligt Eurostat, men en extrem låglönemarknad ligger bakom. När jag ska tvätta den bil vi lånat

Vill du veta mer om EMU?

Köp Gösta Torstenssons bok
Myter och fakta om EMU.
Pris 100 kronor [plus porto].
Beställ boken genom att mejla
gosta.torstensson@nejtilleu.se

under semestern åker jag ut till en enorm biltvätt-sanläggning i de gamla västberlinska förorterna. Där sitter ett anslag om att firman söker personal. Fyra euro i timmen [vitt] ska den som söker få, lönen är utsatt från början så att alla som söker ska veta vad som gäller. Facket slåss med ryggen mot väggen [på grund av låg organisationsgrad] och försöker få igenom en värdig minimilön som ska lagstadgas.

Någonstans måste också alla i dessa kristider fråga sig vilken typ av samhälle vi vill ha. Är det positivt att den typen av arbetsmarknad växer fram som enda alternativet för utblottade arbetslösa utan a-kassa. Särskilt Centerpartiet och Folkpartiet har redan de politiska förslagen för en liknande arbetsmarknad i Sverige förberedda. Centerpartiet satsade sin dag i Almedalen på att via en hitflugen tysk forskare förklara storheten i den tyska modellen.

Här har vänstern med sin kamp för riktiga arbeten i offentlig sektor, för kollektivavtal, mot lönedumping och extrema låglönemarknader en livsviktig uppgift att stå emot. Att de misslyckade euroländerna lider under systemet vet vi redan, sanningen är att de lyckade också betalat för sin så kallade seger med en mycket stor nyfattigdom.

INTE HELLER DET POLITISKA SYSTEMET I Tyskland lämnas opåverkat av eurokrisen. Den dominerande nyheten i riksmidia i sommaren har rört maktkampen mellan Angela Merkels regering och den så mäktiga författningsdomstolen i Karlsruhe. I Förbundsrepubliken står författningen över allt, även politikerna, och nu utreder den mäktiga domstolen om det verkligen kan vara författningensligt att överföra så mycket makt till Bryssel som finanspakten gör utan att ställa frågan inför folket i ett allmänt val först. Regeringen säger att läget nu är desperat och att skrivbordsdomarna i Karlsruhe inte förstår att det är snabba ryck som gäller om euron ska lyckas räddas. I Der Spiegel görs analysen att den mäktiga domstolen försvarar sin egen makt, den har mycket att säga till om gentemot regeringen i Berlin men gentemot Bryssel står de maktlösa.

Att Tyskland kommer att låta Grekland lämna euron om det krävs har det redan rapporterats om sedan länge. Men eurons kritiker blir starkare i Tyskland för var dag som går och frågan om den överhuvudtaget överlever ställs på allvar också i Tyskland. Det är framför allt högern i Tyskland som höjer rösten för D-marken: de vill inte betala

**Stöd Folkrörelsen
Nej till EU:s
kampanjfond. Sätt
in ett valfritt be-
lopp på plusgiro
603 95 78 - 7.**

för greker, spanjorer och andra ”som inte sköter sin ekonomi”.

– D-marken är redan tryckta, en kompis till mig har sett dem, säger min vän snickaren F till mig men lägger snabbt till att det ju inte behöver vara sant.

Jonas Thunberg

Rekordstort norskt EU-motstånd

EU-motståndet i Norge är större än på mycket länge. 74,8 procent av norrmännen säger nej till medlemskap i EU, enligt en opinionsmätning av Sentio som redovisas i dagstidningen Klassekampen. Även väljare till EU-positiva partier är negativa till EU. 69 procent av Høyres väljare skulle rösta nej till EU om det vore folkomröstning i dag.

– Denna massiva förflyttning från ja till nej bland högerväljarna bör vara ett bekymmer för partiledningen. Vi ser nu ett parti som är på kollisionskurs med väljarna, säger Heming Olausson, ordförande för norska Nei til EU, till Klassekampen.

– Jag tror att det är få som är villiga att spela med den stabila ekonomiska situationen i Norge. Det blir spännande att se om det kan komma att påverka partiets politiska program, säger Heming Olausson.

I opinionsmätningen anger 17,2 procent av väljarna att de är positiva till ett EU-inträde, medan 7,9 procent inte vill ta ställning.

Nei till EU är med nästan 30.000 medlemmar den största politiska organisationen i Norge.

Gösta Torstensson

Centerpartiet – de nya moderaterna

När Annie Lööf tog över ordförandeskapet i Centerpartiet ”fullföljde hon marschen höger ut” konstaterar Aftonbladets ledarskribent Eva Franchell [16 augusti]: ”Eftersom moderaterna drog sig mot mitten kunde Centerpartiet inta platsen högerut och den gamla folkrörelsen återuppstod som ett Tea Party på Stureplan”.

”I sommar”, skriver Eva Franchell, ”har Per Ankersjö i Centerpartiets idéprogramgrupp angripit Moderaterna från höger. Ankersjö vill bekämpa statlig klåfingrighet. Han är för egoism och privat konsumtion utan några begränsningar. Det är inte konstigt att Centern ligger kvar på runt fyra procent. Vilken väljare litat på en partiledning som förespråkar egoism?”

1973 röstade jag på Centerpartiet i ett skolval när jag utbildade mig till mentalskötare på Vårdyrkesskolan i Jönköping. På den tiden stod Centerrörelsen för en slags ”Åsa-Nisse-marxism”. Centern var ett decentralistiskt, humanekologiskt, socialliberalt och radikalt miljöparti, med motstånd mot kärnkraften och EEC [som EU hette på den tiden] högt upp på dagordningen.

Min karriär i Centerrörelsen blev kortvarig. 1973 gick jag med i ungdomsförbundet CUF. Med ens blev jag utsedd till redaktör för liten stencilerad tidning för medlemmarna i Nässjö-kretsen. Jag valdes in i förbundsledningen för Jönköpings län och fick åka på studieresor till riksdagshuset i Stockholm. Tydligt betraktades jag som en påläggskalv.

Men redan efter ett halvår gick vi skilda vägar, framför allt på grund av CUF:s tvehägsenhet vad gällde befrielsekampen i Vietnam. Mitt ställningstagande och praktiska engagemang för DFFG sågs inte med blida ögon av alla, framför allt inte av de som idag befolkar ledningen för partiets och sidorganisationernas bestämmande organ och/eller representerar Centerpartiet i de lagstiftande församlingarna i Stockholm och Bryssel.

Samtidigt måste jag erkänna att jag var naiv, blåögd, lättlurad eller annat passande adjektiv. När jag nu, nästan 40 år senare, rannsakar mitt politiska leverne så blir det för mig uppenbart att det som fattades mig i början 70-talet var en klar och tydlig klasstämpel. Vi lever i ett klassamhälle, oavsett om vi erkänner det eller inte. Det

finns vinnare och förlorare på alla klassamhällen. Borgerligheten vet det och försöker därför med alla upptänkliga medel försöka förneka det.

Centerpartiet var på 70-talet ett borgerligt socialliberalt parti, inte sällan mer radikalt än dagens Vänsterparti. Partiledaren Thorbjörn Fälldin sade att ”det är fel att tala om att man skulle kunna minska den offentliga sektorns uppgifter. Vi måste öka dem, om vi skall klara jämlikhet, trygghet, utbildning, miljövård, regionalpolitik och näringspolitik”. I riksdagsvalet 1973 röstade hela 25,1 procent av väljarkåren på Centerpartiet.

Allt detta är historia nu. Centerpartiet är inte längre en folkrörelse för landsbygdens arbetande befolkning, utan har tagits över av den marknadsliberala och euroentusiastiska Timbrohögern som över en flaska champagne [och kanske också något ännu mer uppiggande], styr och ställer vid bardiskarna på Stureplan, Östermalm.

”De nya moderaterna”, skulle kunna vara en aktuell slogan under valrörelsen 2014.

Gösta Torstensson

Regeringen i Finland oense om eurons framtid

”Vi måste öppna se sannolikheten för att euron bryts upp”, sade Finlands socialdemokratiske utrikesminister Erkki Tuomioja i en uppmärksam intervju i Daily Telegraph nyligen. ”Våra regeringsmedarbetare har, precis som alla andra, någon sorts plan för alla eventualiteter.”

Han attackerade också eurozonens ledning inklusive ECB-chefen Mario Draghi: ”Dem har jag inget förtroende för.”

Efter ett samtal från statsministern, samlingspartiets Jyrki Katainen, tvingades Erkki Tuomioja att hålla en presskonferens i Helsingfors där han försökte släta ut sina uttalanden och försäkrade att den finländska regeringen, en koalition mellan sex partier, inte är ute efter att upplösa valutaunionen. Han bekräftade dock att han var rätt citerad i Daily Telegraph. Bara rubriken ”Finland förbereder sig att lämna euron”, var tidningens egen.

Erkki Tuomioja uttalande väckte stor uppmärksamhet runt om i Europa, inte minst som det har spekulerats i att Finland kan bli det första landet att lämna eurozonen – ofta benämnt Fixit.

Jan-Erik Gustafsson

Baktankar från en rabulistisk unionsmotståndare

EU:S OCH IMF:S SÅ KALLADE RÄDDNINGSLÅN till krisande eurländer är, enligt Mats Persson, professor i nationalekonomi vid Institutet för internationell ekonomi, Stockholms universitet, i praktiken ett stöd till de spekulerande bankernas ägare. Bankerna har med det fått signalerna att de lika gärna kan at stora risker, Om det går bra gör bankernas ägare stora vinster, om det går dåligt tar skattebetalarna över förlusterna.

Mats Persson, som skrivit boken "Den europeiska skuldkrisen" [SNS Förlag], röstade inte i folkomröstningen 2003 om euron, men om det blir en ny omröstning blir det nog ett "nej", skriver han i sin bok.

"EFTER FINANSKRISEN OCH EU:S åtstramningspolitik befinner sig Grekland i politiskt och socialt tumult." Det skriver Kristoffer Viita och Ida Therén på Aftonbladets kultursidor [7 augusti]. "Landet har förvandlats till ett provsprängningsområde för idén om interndealvering, det vill säga att lägre löner ska öka konkurrenskraften och ge lägre priser. Det har bara lett till ökad fattigdom. Arbetslösheten är 21 procent, ungdomsarbetslösheten över 50 procent, och självmorden har ökat med 22 procent de två senaste åren. Lönerna i den offentliga sektorn har gått ner med 40 procent. Minimilönen ligger på 500 euro i månaden."

EUROPEISKA UTVECKLINGSBANKEN [EDBR] SKA utöka sin verksamhet till Nordafrika och Mellanöstern, anser riksdagen.

EDBR ställer krav på länder att de ska bli demokratiska, vilket i sammanhanget betyder allmänna val och flerpartisystem, och införa mer marknadsekonomi, det vill säga privatiseringar och avregleringar av ekonomin för att upp länderna för de europeiska storföretagen. I gengäld lånar banken ut pengar och ger garantier till olika projekt i dessa länder. Expansionen är en konsekvens av de omfattande politiska förändringar som skett i flera arabiska länder de senaste åren. Nu gäller det för det imperialistiska EU att flytta fram sina positioner på andra sidan av Medelhavet.

Sverige är ett av 63 medlemsländer i banken. Ändringar i bankens stadgar för att expandera

verksamheten till nya länder ska godkännas av alla medlemsländers parlament.

EU-KOMMISSIONENS ORDFÖRANDE JOSÉ Manuel Barroso har besökt Grekland för första gången sedan landet tvingats söka EU-lån för att undvika konkurs, skriver EU-Observator. Barroso kritiserade Grekland och krävde kraftfull handling.

"För att behålla tilliten från europeiska och internationella partners, så måste dröjsmålen upphöra. Det räcker inte med ord. Handling är mycket viktigare", sade Barroso.

Den grekiske premiärministern Antonis Samaras sade att han meddelat Barroso om "att vi är mycket beslutsamma som regering att gå vidare med strukturella reformer, privatiseringar och implementering av överenskomna åtgärder".

MAJORITETEN AV TYSKARNA ANSER ATT deras land skulle klara sig bättre utan euron, enligt en opinionsundersökning från Enmid.

I undersökningen, som gjorts på uppdrag av tidningen Bild, svarade 51 procent att ekonomin skulle vara starkare om Tyskland inte var en del av den 17 länder stora europeiska valutaunionen. 29 procent svarade att Tyskland skulle klara sig sämre utanför eurozonen.

NATIONALENCYKLOPEDIEN DEFINIERAR DIKTATUR som en "styrelseform där all statsmakt är koncentrerad till en viss person eller en viss grupp".

Denna definition stämmer allt mer överens med den pratiska maktutövningen inom EU, i synnerhet EMU, i takt med den allt djupare eurokrisen.

ENLIGT STATISTISKA CENTRALBYRÅNS OFFICIELLA statistik köper övriga Europa drygt 70 procent av Sveriges exportprodukter och exporttjänster. Bara Tyskland, vars ekonomi går på högtryck, tar emot 10 procent av den svenska exporten.

Ett av skälen till att Sverige klarat sig undan eurokrisen är, förutom det fundamentala förhållandet att vi har en egen valuta, att så pass stor andel som 40 procent av vår export går till de starkaste ekonomierna i världen som Norge, Tyskland, USA, Danmark och Finland.

Gösta Torstensson

[eu och facket] är ett nyhetsbrev för folkrörelsen nej till eu:s fackliga nätverk. ansvarig utgivare: jan-erik gustafsson. redaktör: gösta torstensson. adress: rondovägen 312, 142 41 skogås. tfn: 08-771 43 79. e-post: gosta.torstensson@nejtill.eu.se.

folkrörelsen nej till eu är en partipolitiskt obunden medlemsorganisation. adress: pölgatan 5, 414 60 göteborg. e-post: kansli@nejtill.eu.se. hemsida: www.nejtill.eu.se.